

Legjobb és leghíresebb pipere hólgypor: a **La VELOUTINE** Kijönleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

A NAGY KRACH!
New-York és London az európai szárazföldet szemérmelték meg a nagy esztendőgyár indította áreszte mellett egész léleklését — a munkadíj csekély megtérítése megbízást eszközölni. En tehát minden embernek adom az alatt felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 kr. megtérítése mellett és pedig:

- 6 drb legfin. asztalkést val. ang. pengével,
- 6 amer. szab. eszt. villás- és dróbból,
- 12 arókanalat,
- 12 kávékanalat,
- 1 levesmerőkanalat,
- 1 tejmerőkanalat,
- 1 tojástartót,
- 6 angol Victoriatálcát,
- 2 pompás asztali-gyertyatartót,
- 1 fészfűrészt,
- 1 legfinomabb orukorsósrot,
- 44 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

A fenti 44 tárgy eszt. 40 frtba került és most ezen minimális árt. 6 forint 60 krajczárért kapható. Az amerikai szab. eszt. egy teljesen fehér sém, mely eszt. azinál 25 éven át megtartja, miért is jóttál vállaltatik. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés nem szélhámosság.

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat arra, hogy ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül visszazárazmatom a pénzt. Senki se mulassza el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen ajánlatos házassági és alkalmi ajándéknak és jobb hártársók részére.

Kapható csak HIRSCHBERG A-nál az egyesült amerikai szabad. eszt. gyár főképviseleténél, Bécs, II., Rembrandtstrasse 19/7. Telefon 7114.

Székülés a vidékre utánvétellel, vagy az ország előleges beküldése mellett. — Tisztító-por hozza 10 kr. Csupán az itt látható védjeggyel való. (Gyógyeségi árt.)

AMERIKAI PATENT
Kivonat az előismerő levelekből: Becs. évcsokkudeményét megkaptam, melyvel nagyon meg vagyok elégedve és kérem még egy olyan garnitúrát, 14 drb. amer. szab. eszt. után. Köszönet. Bozovics, Kr. Szörényim. 18/7. 806.

Keresztos S. Honlapbíró
Az első küldeményvel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garnitúrát. Kálcsa. Majoros János, kanonok.
A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr. Bántfy báró 6 excell. Kolozsvár.

KÉPZŐ-ÉRTÉKES
FOTÓGRAPHIAI MŰINTÉZETE
A LEGJOBB Kézli
GLICHÉT
mindennemű
HOMIAKÁNYT
BUDAPEST-III.
Szentkirályi-utczán

Kittintetve az 1897-iki párisi iparkállításon.
FÖLDESZ L.
puskaműves
BUDAPEST, Muzem-körút 3. sz.
Kétesővi Lefouchoux vadászfegyver 15 frt, kétesővi Lanester hosszú kulcsal 18 frt 50 kr, kétesővi Lanester kakas közötti kulcsal 23 frt 50 kr, kétesővi Lanester kakas közötti kulcsal, pa-készcső Lanester finom damaszt csővel 48 frt, Greener rendszerű kétesővi Lanester finom damaszt csővel 55 frt. — Régi fegyverek újakkal kicserélhetők. — Az összes választéskék, fegyverek és revolverekről szóló illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm. 7772

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divat és fehérnemű raktárában.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7797
Férfi ingek, Jäger-árúk, vadász és sport-cizkék drs választékban kaphatók.
Kesttyük és Nyakkezők.
párja frt 1.50

Kwizda Fluidja
A kigyó védjeggyel.
Régi jóhírű diastikus emetikus szer (bedürzsölésre) az emberi test izmainak és inainak erőtlenítésére és erőtlenítésére.
1/2 palaczk ára 1 frt.
Turista-fluid.
Eredményesen használva turisták, kerekpárosok és lovaglóknál által nagyobb túrák utáni erőtlenítésre és erőtlenítésre.
1/2 palaczk ára 60 kr.
Csakis a fenti védjegyes a valódi. — Kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár: **Kreisapotheke, Kornenburg (Bécs mellett).** A név, az egy és csomagolás törvényesen védett. 7639

OSAN Legjobb a szájnak és fogaknak.
Antiseptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval fölisimítja az eddig ismert legjobb fogszelvényeket.
OSAN fogszelvény ára 45 kr.
OSAN fogszelvény ára 45 kr.
ROZSATEJ
A legjobb és legkezebb egészséges asztali-tej.
1 üveg 1 frt, konzerváló Balsalm-csappan 30 kr.
Tanningene
A legjobb MAJFERTŐKÖR szétcsérelő, barnára, és fehérré. Ára 2 frt 50 kr.
ANTON J. CZERNY-FÉLE, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.
Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerészi Király-utca 12. és Egger-féle Nádor-gyógytárban Váci-körút 17. továbbá minden gyógyszerárban, drogárutakban és partimarkokban. Széki küldés utánvétellel. Magrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéből, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-féle intézmények, központosítványok.

Haj-fiatalító
Herm. Jahnke berlini híres vegyész találmánya. A haj-fiatalító nem festi a haját, hanem a fiatalság eredeti és tiszta hajszinét helyreállítja, a vörös haját barnítja. — Egy üveg ára 2 frt 40 kr. postával bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 2 frt 75 kr. Hozzávaló Brillantine 1 üveg ára 60 kr. postán bérmentve 80 kr. Budapesti főraktár: **EGGER-FÉLE** gyógyszerészár a Nádorhoz, VI., Váci-körút 17. és a Török-féle gyógytár. 7811

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb gyógyes
SAVANYU-KÚT

A ki epilepsziában (enkor-görcsök és más ideges állapotokban) szenved, képen arról szóló fizetőket. Kiváratra ingyen és bérmentve megküldi a Schwanen-Apotheka, Frankfurt a. M.
Arbenz-féle svájci beretvak kicserélhető pengékkel, fölmunkálatlan jószágú, finomságú és megbízhatóságuknál fogva világ-hírek. Teljes jótállás mellett kapható a gyárosnál és egész Auszria-Magyarországon jobb árt. táiben. — Tessek a védjegyre figyelni. **A. ARBENZ**, Jongne (Lausanne). 7782

Zürich világhíró **selyemkelméit**
a legújabb, legmodernebb minőségben, fekete, fehér és a legvilágosabb színes mintákban kaphatja ön igazi gyári áron porto és vámmentesen egynesen házhoz szállítva. Ezer meg ezer előismerő irat. Minták postafordultával.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkelmé-gyárak szövetsége Zürich. 7784

WEINWURM ANTAL
fényképés elő magyarországi chemigraphiai műintézete.
Budapest, IV., Károly-utca 3.
Készít mindennemű emlékezősi díszot, autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia után. Alaprajzok, térképek, hálósok fotolitográfia útján a legújabbosabban sokszorosítottak. Külön berendezés minden kívül való fénykép felvételekre.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
legjobbnek ismert arczszépítő a világon.
Ezen arczéme a legdrágább 144 alatt eltávolít az arcról minden börtintetlanságot, u. m. sepió, pócsenes, métesor stb. a színt, bőrfélszín és bőrvetést. Teljesen ártalmatlan. Egy üveg 70 kr., király-arczéme csappan 1 drb 20 kr. — Kiváló-hólgypor fehér, róza és cserm színen 1 doboz 70 krajczár. Széki-7721
Temesváry József
Annyol-gyógyszertára
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapestben Török József gyógyszerárban, Király-utca 14. sz.

A női szépség
emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkittintóbb, teljesen ártalmatlan, vegyítet és szírmentes készítmény a 7502
Margit Crème.
Rövid idő alatt színtet szepít, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mit-lesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tiszta bőrt arczsint kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint. Margit hólgypor 60 kr., 3 színen. Margit csappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő **FÖLDESZ** gyógyszerészár, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerészár, Budapestben Király-utca 12.

Magyarország legszebb látványossága
Városliget Andrassy-ut végén.
A hódoló diszfelvonulás
Óriási körkép.
festette Eisenhut Ferenc.
Látható reggel 9 órától estig.
Belépő díj 50 krajczár. 7803
Gyermek- és katonajegy örmestertől lefele 30 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG
36. SZÁM. 1898. BUDAPEST, SZEPTEMBER 4. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félre — 4. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— félre — 2.50 Külföldi előfizetéseket a postaiag meghatározott viteldj is csatolandó.

KORONÁZÓ ÜNNEP HOLLANDIÁBAN.

A KIS, DE GAZDAG és különösen keletázsiai gyarmataiban hatalmas Hollandia fényes nemzeti és állami ünnepet rendez fővárosában, Amsterdamban, abból az alkalomból, hogy ifjú királynéja, **Vilma**, augusztus 31-ikén, életének 18-ik évét betöltvén, törvény szerint nagykorúvá lett s egyidejűleg önálló birtoklásába lépett a királyi méltóságnak és hatalomnak, melyet eddig anyja, **Emma** királyné viselt és gyakorolt helyette.

Vilma királyné csak tíz éves volt, mikor Hollandia koronája atyja, III. Vilmos király elhunytával, 1890-ben reá szállott. Őt illette a trónöröklés, mert 72 évet élt atyja utolsó férfi-sarja volt családjának, a Nassau-orániai uralkodó-háznak. Zsófia württembergi hercegnővel még 1839-ben kötött első házasságából voltak ugyan fiai, de azok, valamint egyetlen testvér-öccse, Henrik herceg is, még ő előtte elhaltak. Főleg családja kispusztulásának esetleges meggátolása végett tette az özvegygő lett király, hogy első neje halála után két évvel, 1879-ben újra megnősült, feleségül vévén a 19 éves Emma waldeck-pyrmonti hercegnőt, ki a következő 1880. év augusztus 31-én egy leánygyermekkel, a most már önállóan uralkodó Vilnával aján-dékozta meg 62 éves férjét, a mivel úgy őt, mint Hollandiát nagy aggodalomtól mentette meg mind a mellett, hogy ez az esemény az uralkodó-háznak csak női ágon való folytatására ígért biztosítékot.

Az eleitől kezdve igen visszavonultan élt öreg király rajongó szeretettel csüngött egyetlen gyermekén, kit világra jötte óta örökösének tekintett, mert az 1848-iki alkotmány a férfi-ág kihaltá esetén a női ágra is kiterjeszti a trónöröklés jogát. Ifjú nejevel együtt maga vezette a szép testi és lelki tulajdonokkal megáldott gyermek nevelését, melynek gondja azonban tíz év múlva egészen az anyára hármlott, mivel az öreg király hossz-as betegeskedés után elhunyt.

Az özvegy királyné az 1884-iki törvény értelmében regens lett leánya mellett, kinek nevelését úgy folytatta, hogy az egész ország elismerését kivívta. A kis királynő ügy műveltség, mint honleányi érzület dolgában példaképe lett a holland nőnek; nemességét pedig azzal tanúsította, hogy serdülő kora óta a legmelegebben érdeklődött minden jótékonyági ügy iránt. S ezzel olyan népszerűségre emelkedett, hogy az egész holland nemzet már is rajongó szeretettel veszi körül, s a legnagyobb örömmel várja szeptember 6-ikát, mikor Vilma királynő ünnepeken átveszi uralkodói teendőit. De nem kevesebb örömmel néz azon nem távoli esemény elé is, midőn a királynő szíve választottját, a vele rokon **Bernát Henrik** szász-weimari herceget, férjévé teszi s maga mellé trónjára emeli.

Legújabb fénykép után. **VILMA, HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE.**

Vilma királynő eddigi élete legnagyobb részt tanulással, nagy hivatására való előkészítéssel töltte el. Országá és népe alapos megismerése végett nem egyszer bejárta anyjával Hollandiát; de serdültebb korában külföldi utazást is tett. Volt Németországban, Svájcban, Franciaországban és Ausztriában, s 1896 nyarán megfordult hazánkban, Budapestben is, hol azonban csak néhány óráig tartózkodott, mialatt sétakocsizást tett a főváros nevezetesebb utcáin. Nálunk különben nem egészen idegen vendég volt a bájos fiatal királynő, mert anyai ágon több magyar főri családhoz rokoni kötelékek fűzik, a mennyiben edes anyjának egyik közeli rokona, Hermann waldeck-pyrmonti herceg 1833-ban gr. Teleki Ágost vette nőül, ki ma is él, de özvegy, mert férje 1876 októberében elhalt.

A trón személyes birtoklásába való beiktatás ünnepét Amsterdamban, Hollandiának tengerparti fővárosában, a Nieuwe-Kerk-ben (új templom) fogják tartani, szigorúan a hagyományos szokásokhoz ragaszkodva.

A koronázó templom történeti nevezetességi hely. Ott kiállították ki 1814. március 29-ikén, Napoleon bukása után, Oránia herceget, a mostani királynő dédaty-ját szuverén herceggé s ugyanott avatták föl 1815. szept. 21-ikén Hollandia királyává. II. Vilmos és III. Vilmos, a mai királynő elődei is ott tették le a koronázási esküt.

Az „új templom“ szép gót építmény, mely a XV. század elején épült. Eredetileg 34 oltára volt s rendkívül gazdag díszítmények ékesítették, a melyeket azonban 1578-ban, mikor a város protestáns hitre tért, eltávolítottak. Ma kivált sok szép síremlékről híres, melyek közül legnevezetesebb az 1676-ban esatában elesett **Ruyter** tenger-nagynak, a hollandok egyik legnagyobb nemzeti hősenek sírja, ki a magyar protestáns gályarabokat is kiszabadította fogságukból. Most, a koronázás alkalmából a padokat, székeket eltávolították belőle, hogy

alkalmasabbá tegyék a koronázási ünnepély megtartására.

A szertartás különben egyszerű lesz. Pontban délben megszólal a híres 43 regiszteres nagy orgona s erre a parlament két házának tagjai bevonulnak a templomba ünnepi díszben.

A királyné a közönség sorai közt lépdél helyére, kísérve a miniszterektől és az udvari méltóságoktól.

Koronázásnak mondják az ezután következő szertartást, holott tulajdonképpen nem az, a mennyiben nem szerepel benne a koronának az uralkodó fejére tétele, mint a hogy nálunk szokás. A király vagy már koronás fővel lép

melyeket a törvény ad, hogy megőrizsem az általános jóllétet úgy, a hogy királynőnek kötelessége. A mindenható Isten engem úgy segítjen!

Erre a parlament elnöke, mint a holland nemzet képviselője, a következő esküt mondja:

«A holland nép nevében s az alkotmány erejénél fogva hódolunk Felsegednek, mint királynőnek. Esküszünk, hogy fentartjuk Felseged sérthetlenségét s koronája jogait. Esküszünk, hogy megteszünk minden jót s hasznosat, a mi a nemzet képviselőnek kötelessége. A mindenható Isten minket úgy segítjen!»

Ezt az esküt a parlament minden egyes tagja is leteszi. Ezzel az esküvel lekö-

bál lesz. Lesznek még ezenkívül tengeri hajójátékok, melyekben a matrózok a gyarmati népek festői öltözeteiben vesznek részt; kiállítás rendeznek Rembrandt képeiből s az orániai ház ereklyéiből; végül allegorikus körmenetek, kivilágítások is lesznek.

Egész Hollandia talpon lesz ezeken a napokon s nagy öröm lesz az országban szerte, ha ugyan meg nem zavarják az ünneplést a szociálisták, a kik — mint a hírlapok írták — már az előkészületek ellen is durva támadásokat intéztek. Föl kell azonban tennünk Hollandia kormányáról és egészben véve igen józan népéről, hogy e külpolitikai tekintetben is nagy fontosságú ünnep méltóságát meg fogják tudni óvni a békételen s fölfogatásra törekvő elemek minden komolyabb háborgatásától.

HAZUGSÁGOK.

Hazug az élet! Mennyi árnya,
S ragyogó fénye mily kevés!
Hazug a szívünk tenger vágya,
Harcunk a léttel — tettetés.
Üres a szó, mely légbe röpben,
Buborék, színes, pukkanó, —
Elrejtőzik homályban, ködben,
Kinek is kéne — a való?!

Eget ostromlón mennyi eszme
Kiált reánk a zaj között!
Nagyító ködbe föleresztve
Suhognak a fejünk fölött.
Külön-külön, meg együttvéve,
Sötétlő, vészes fürgeteg,
S a napvilágnál, földre érve —
Elfújja könnyen — egy gyerek.

Hazug szíveknek száz érénye
Titkolja bölcsen önmagát,
Csupán, hogy rejtelmes kódébe
Erősnek hidd és halál szavát.
Közeliám szemébe nézve,
Kancsít, s az arca is fakó, —
Önérdék burka, hívság érve,
Képének torza — a való!

Hajdan tán bölcs volt, ám ma balga,
S ki is beszél így már manap:
— Ember vagy! ismerj önmagadra!
Fürkészni másat csak úgy szabad!
... Nagyot fordult a föld azóta,
Az a bölcs mondás meg nem áll —
Képráztass! csalj! — most ez a nóta,
S a kit lefőztél, — megcsodál!

A mi benned van, jól elrejtésed,
Magad se tud, s más senkise,
Neve, ha nincs is ok nevetned,
Szomorún nem mégy semmire!
De ha sorsodnak köny az ára,
Zokogni is tudj emberül,
Arzodra bús, vagy tarka lárva,
De — lárva kell okvetlenül!

Erdélyi Zoltán.

SILVIÁHOZ.*

— Giacomo Leopardi. —

Emlékszel-e még
Silvia, halandó élted idejére,
A mikor még félve mosolygó szememben
Ragyogott a báj,
És te gyermekkorod küszöbéhez érve,
Átéptél vidáman
S álmodozva egyben?

* Giacomo Leopardi az olaszoknak Petrarca után legnagyobb lírai költője. Születése száz esztendő évfordulóját közelebb nagy fényvel ülte meg *Reccanati*-ban az olasz hivatalos és irodalmi világ. A grófi családból származó nagy, de szerencsétlen költőnek második szerelme *Teresa Fattorini*, egy szegény fonóleány volt, kit *Silvia* néven énekel meg. *Silviát* hamar elragadta a lappangó kőr s Leopardi éreksépp költeményekben siratta nagy veszteségét. — A fordító.

EMMA HOLLANDI KIRÁLYNÉ VILMA KIRÁLYNŐVEL 1884-BEN.

be, a királyi pálcát tartva kezében, vagy pedig a királyi méltóság összes jelvényeit az e ezétra föllállított vörös bársony födelű asztalon helyezik el. Hogy Vilma királynő melyik módozatot válassza, azt még nem állapították meg. Valószínű azonban, hogy legalább is a királyi pálcát kezébe veszi, mikor az esküt mondja.

A királynő a parlament ez alkalommal egyesült két házának elnöke előtt állva, néhány bevezető szót mond, s ezután leteszi az esküt, mely így szól:

«Esküszöm a hollandi nép előtt, hogy mindig meg fogom tartani az alkotmányt. Esküszöm, hogy minden erőmmel mindig meg fogom védeni s fenn fogom tartani királyságom függetlenségét; hogy ottalmazni fogom az egyéni és a közszabadságot s alattvalóim jogait; hogy fel fogom használni mindazon eszközöket,

telezi magát uralkodójának az egész holland nemzet.

Az eskütétel után ősei szokása szerint Vilma királynő is fog mondani egy rövid beszédet népéhez. Ez zárja be a tulajdonképeni szertartást.

Nagyon fogja emelni az ünneplés fényét az európai uralkodók küldötteinek megjelenése, úgyszintén számos keleti fejedelem jelenléte, a kik Hollandia gyarmatairól gyülekeznek oda hódolatukat bemutatni. Megjelennek a kelet-indiai holland gyarmatokról az olajszin arcú rádsák, a szultánok, maharadsák festői öltözeteiben, színes tarkaságukban, hogy ők is nyilvánosan hódoljanak az ifjú királynő előtt.

Az ünnepélyek szeptember 3-án kezdődnek s tartanak egész 7-éig, a mikor nagy udvari

Visszhangzott a ház
És körül az út is nem szűnő dalodtól.
Serény kis kezében
Egyre fogy a munka,
S míg az idő malma futó perczet őröl,
Dalban álmodoztál napfényes jövőről...
Május volt, virágos: s virág illatával
Szállt dalod naponta.

Kedves tanulmányom
Fárasztó munkáját néha megszakítva,
Az atyai háznak — melyben gyermekkorom
Szép idejét élém —

1884.

1886.

1889.

VILMA HOLLANDI KIRÁLYNŐ ARCZKÉPEI.

Ime ez hát sorsa az emberi nemnek?
Tél közeledtével
Te, szegény, lehulltál, s egyre felém intve
A távolban állasz:
Oh, de a mit mutatsz, csak egy fedetlen sir,
S a hideg halál az!

Zoltán Vilmos.

A KIRÁLY BUZIÁSON.

Szokatlanul fényes napokat él az egyszerű kis Buziás község, melyet az a szerencse ért, hogy az ez idei őszi hadgyakorlatok egy részének színteréül szemeltetvén ki, ezek lefolyta alatt öt napig lakó helyéül szolgálhat a királynak s ez okból most feléje fordul az egész művelt világ figyelve és érdeklődése.

Buziás Temesvármegyének a keleti oldalán, Temesvártól kelet-kelet-déle 38 kilométernyire azon a ponton fekszik, a hol az Alföldnek a

Elhervadtál te is, mint a virág ősze,
Lappangó betegség karjától legyőzve,
Gyenge kis virágom! Nem érhetted már meg
Tavaszd virágát;
Szíved meg nem enyhült
Már többé a dalra, mely dícséretére
Hajadnak, szemednek lantomon megcsendült.
Nem jössz már közéjük, s mindhiába várnak
Csendes ünnepestén tereád a társak...

Lehullt veled egyben
Reményem is holtan,
S míg ifjú sem voltam,
Fáradt aggá lettem...
Oh, hogy messze tüntél, ifjukorom társa,
Siratott reményem!
Ez hát a világ, üdv, a szerelem, élet,
Melyről egykor, régen
Álmodoztam véled?

Temes folyó melléki része a délvidéki Érczhegységnek domborokká törpülő szélső nyúlványai-val érintkezik. Buziás e nyúlványoknak a végső hullámvetésén épült, közel a szelíd emelkedésű s hosszú hátú Szilas-hegyhez, melyet jó bormermő szőlőültetvények lepnek el. A városkától éjszakra s nagyobb távolban mérföldekre terjedő hatalmas erdőszeg nyúlik el a végtelen síkságon, míg a község határa és környéke mindenfelé gazdasági művelés alatt levő erdőtlen, itt-ott hullámos lapály.

1898.

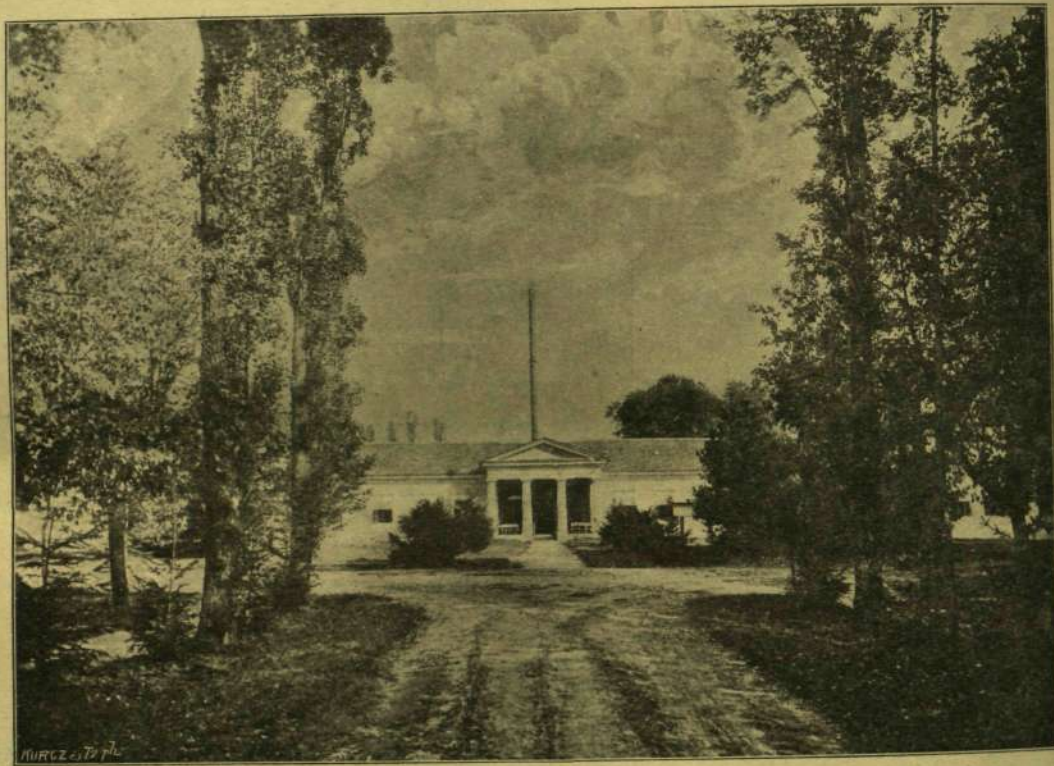
1896 (HOLLANDI NEMZETI VISELETEBEN).

DEÁK PIHENŐJE.

az utóbbi pedig kettős oszlopsorú dór-kapu, mindkettő a megye színeivel, föliratokkal, címerekkel és zászlókkal díszítve. Az államvasútak igazgatósága azzal járult a fogadtatás fényének emeléséhez, hogy a vasúti állomáson, hová Temesvár, Lugos és Versecz felől érkeznek a vonatok, fölállította azt a kalotaszegi varrottasból készített dísz-sátrat, melyet először Tatán használt Ó Felsége.

A király és kísérete elszállásolásáról a vallásalapítványi főtiszt hivatalt gondoskodott. Az igen egészséges helyen fekvő főtiszt lakás és hivatal nagy, egyemeletes épületét, az úgynevezett kastélyt ez alkalomra tökéletesen kiüritették s választékos csinnal újra rendezték. Ó Felsége a tágas főtiszt lakásnak három legnagyobb szobáját foglalja el az emelet homlokzati részén, honnan kellemes kilátás nyílik a szomszédos és valóban gyönyörű fürdői parkra. Az emeletre vezető, kissé szűk lépcsőház hézagát szép, eleven fenyűkkel töltötték be, melyeknek zöldjéből Ó Felségének Strobl által készített szép mellszobra emelkedik ki magas állványon. A lépcsőről fönt üvegajtó nyílik az épület majdnem egész hosszában végigszelő folyosóra, melyből jobbra s balra az utczeni és udvari szobák nyílnak. A lépcső ajtajától oldalvást, az

A MELEG FÜRDŐ.

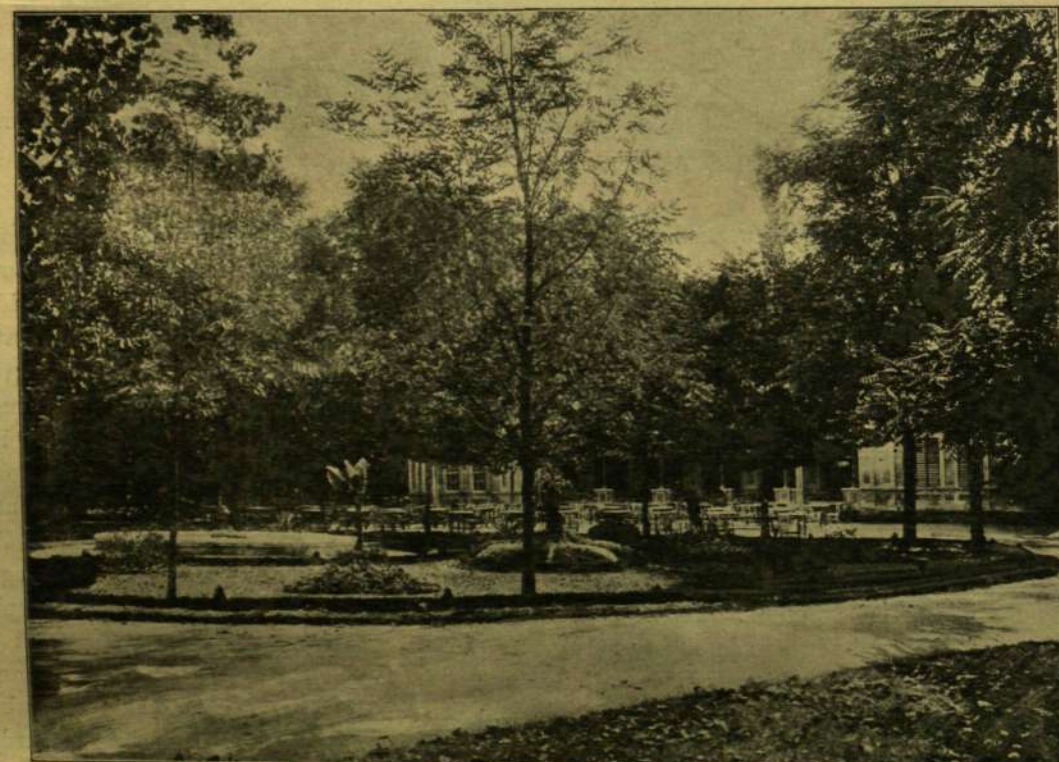
lámpa függ. Ez is szép tágas szoba, melynek belső fala mellé van állítva egy felől a nagy, sárgaréz állványú ágy, másfelől a mosdóasztal, míg a két oldalfal mellé két barokk-faragványú ruhaszekrény van elhelyezve. Szőnyeg általában szereti a takaratlan padlót. Az egyszerű, de izléses úri lakáshoz hasonló királyi szállás kényelmét nem kevéssé emeli az, hogy a szobák nemcsak igen tágasak, hanem aránylagos magasságúak is.

A király hálószobájával balról a főkomoronyinak ide nyíló szobája szomszédos, azon túl pedig két testőr-vadász szobája van, mely a folyosóra nyílik. A lakosztály túlsó oldalán, a királyi előszoba mellett Ó Felsége főszárnysegéde, gr. Paar díszes szobája van, az ezzel szomszédos utczeni lakik. Az udvari szobákban a szolgálatteljesítés van elszállásolva.

Az épület földszinti részében, a kaputól balra a kabinet-iroda főnöke, König és titkára, Marzso, továbbá gr. Bolfras és a katonai iroda tisztjei laknak.

Igen gondosan átalakították a kastély istállóit is, melyekben Ó Felsége számára 16, báró Beck tábornok főnök és a katonai iroda tisztjei számára 8 ló van elhelyezve.

A királyi szállás villamos világítása csak ideiglenes berendezésű, mivel a fürdőnek állandó

A GYÓGYTEREM ÉPÜLETE.
KÉPEK BUZIÁSRÓL.

villamfejlesztő telepe van ugyan, de az csak a fürdő szükségének ellátására elegendő.

Ó Felsége lakásának tőzsomszédóságában, a fürdőtulajdonos özv. Schottola Ernőné villájában báró Beck vezérkari főnök szállással, a következő emeleten házban pedig, mely uradalmi tulajdon és jelenleg Szűry Kálmán főtiszt ideiglenes lakása, dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter van szállva, ki mint a vallás-alapítványi uradalmak legfőbb hivatalos öre, házigazdai tisztet teljesít Ó Felsége mellett. E ház túlsó szomszédjában, a szintén emeletes Csajághy-házban ugyancsak Ó Felsége kíséretének egy része szállással, hasonlóképpen a fürdőhöz tartozó «Bazár»- és «Nagy»-vendéglőkben is, melyek a királyi lakással átellenes parkban vannak.

Külön-külön lakásokba szállnak Ferencz Ferdinánd, Ferencz Salvator és József főherczek, kiket a fő-utca villa-sorának egy-egy csinos épületében elég kényelmesen helyeztek el.

Ó Felségét megérkezésekor a vasútnál Temes-

velégen egyre szaporodó villák pedig épen igen tetszetősek. Van a községben róm. katolikus és görög-keleti templom. Amaz, mely a vele szomszédos plebániával és új állami iskolával a városka legszebb pontján emelkedik, újabbkori román stílus téglapítmény. Most a király látogatása alkalmából a tornya hegyitől kezdve a tövéig gondosan kicsinosították és téglaszlopok közé vont új drótkerítéssel látattatja el a kegyúri jogokat gyakorló alapítványi főtiszttség annyival inkább, mert szept. 4-én, vasárnap reggel 7 órakor Ó Felsége misét hallgat benne, melynek megtartására Desseffy Sándor temesvári püspök külön engedélyt kért és kapott a királytól.

De fő nevezetessége Buziásnak a méltán nagy-hírű gyógyfürdő, melynek legtekélyesebb összetételű szénsavas vasas forrásaival valóban csodálatos hatásúak különösen női betegségek, idegbajok és szervezeti gyöngeségek gyógyításánál. Ez a jeles fürdő minden tekintetben elsőrangúlag van berendezve. Az egészét mintegy 100

ványi uradalom tulajdona volt s mint ilyet Trefort Agoston volt vallás- és közoktatásügyi miniszterünk karolta föl hathatósabban, a miért utóbb éremmellszobrával díszítették föl a park egyik gyönyörű tisztását közel a gyógyteremhez s a Deák-pihenőjének nevezett hatalmas kőkanapéhoz. Az alapítvány azonban kiadta kezéből a fürdőt s akkor Schottola Ernő budapesti nagykereskedő vette meg, ki aztán mai színvonalára emelte.

Ó Felsége itt időzése alkalmából a fürdő és parkja is különösebb díszet öltött. A király kapujával szemközt egy érdes sziklakapu-utánzatot állítottatott a fürdő igazgatósága s tette ezt főleg azért, mert a királyi szálláson nem levén elég tágas helyiség az udvari ebédek tartására, e célra a fürdő parkjában az ismert custozzai tábori-sátrat állították föl, egy sátor-folyosó által összeköttetésbe juttatván azt a fürdő «töltőház»-ával, melyet a hadgyakorlatok idejére udvari konyhával alakítottak át. A sátorban Ó Felsége mellett a főherczek és legfőbb ka-

Cserna Károly rajza.

A KIRÁLY SZÁLLÁSA BUZIÁSON A HADGYAKORLATOK ALATT. (A vallásalapítványi főtiszt épülete)

megye fényes küldöttsége fogadta Molnár Viktor főispán vezetése alatt, ki a királyhoz rövid üdvözlő beszédet intézett, bent a városban pedig, a fejedelmi szállás előtt egy díszszázad fogadta, a főtisztikar és dr. Wlassics miniszter fogadta, majd pedig szállására kalauzolta a felséget.

Buziás régi eredetű község. Harmadfelezernyi lakossága magyar, német és oláh ajkú, de ma már a nem magyar származású ifjabb nemzedék is majdnem általában tud is, beszél is magyarul, a miben nagy érdeme van a helybeli állami iskolának, melynek számára dr. Wlassics Gyula miniszter épen mostanában úgy a magyar állam méltóságához illő, mint az oktatás céljainak tökéletesen megfelelő egyemeletes új iskolát építtetett. De joggal osztozik ez érdemben a község hazafias művelt osztálya is, mely Buziást, mint járási székhelyet, tetemes számmal lakja. A köznép nagyrészt szegényes, szalmafedelű házakban lakik; de a módosabb köznőség, a hivatalnokok, kereskedők és iparosok háza közt sok csinos és kényelmes van, a

holdnyi területű remek park környezeti, melynek erdőszerű százados fái közt a legkényelmesebb nyílt és födött sétáutak futnak, kanyarognak a szépen épült s festőileg elhelyezett nagy számú fürdő épületek és források között. Az öt gazdag forrás közül kettő: a díszes csarnokkal födött József- és Mihály-forrás ivókúrára szolgál, s vizök már a kereskedelemben is kedveltségnek örvend, három pedig, melynek dús vize pezsegve, zúgva tör elő a földből, fürdőre használtatik. Az úgynevezett aczél- és vasláp-fürdők, a hidegvíz-gyógyintézet, a villamozó- és testgyakorló-kamrák, úgyszintén a homokfürdő, stb. mind a legezlosabb berendezések s a legnagyobb gondnal és ellenőrzéssel alkalmazvák. A délvidekiek «magyar Franzensbad»-nak szeretik e fürdőt nevezgetni; de ez a hasonlítás merőben fölösleges, mert a buziai fürdő olyan, mint akármilyen nagy dolog, a mely úgy, a hogy van, egyedül áll.

Buziás áldásos vizeit már a régi rómaiak is ismerték; azonban a helység félreesté fekvése miatt a legújabb időkig legfeljebb csak a környékbeliek használták. 1893-ig a vallás-alapít-

tonai méltóságok, úgy szintén a minden udvari ebédre meghívott Wlassics miniszter fognak étkezni, míg az udvari ebédek többi részesei számára a sátor-folyosó egyik oldalában lesznek a terített asztalok. Ebédre tehát Ó Felsége a mesterséges sziklakapun át fog járni.

Ugyancsak Ó Felsége és a főherczek kényelmére külön szalon-fürdőt rendezett be az igazgatóság az aczél- és vasláp-fürdők félkörű épületében, melyhez a gyógyterem felől gyönyörű jegenyefasor közt nyílegyenek sétaút vezet. E szalon-fürdők, mondhatni, remekben készültek, s a félkör alakú épület balszárnyában külön folyosón át a nélkül mehetnek beléjük, hogy a fürdőző köznőség abba volna kénytelen hagyni kúráját, vagy zavarná a fejedelmi vendégeket.

Ime, ilyen hely Buziás, mely még soha sem látott falai közt koronás vendéget s melynek a király mostani látogatása bizonyára újabb lenyűgölést fog adni.

Király Pál.

EGY CONNECTICUTI YANKEE ARTHUR KIRÁLY UDVARÁBAN. (Végső.)

Humoros elbeszélés. — Irta Mark Twain.
Angolból fordította L. F.

Sir Sagramour, kit esatlósai a földről föl-emeltek, ismét sátrába vonult vissza, honnan nemsokára 19 markos lován kilépetett. Szükségtelen mondanom, hogy az előbbeni látványosság újból, sőt még harmadszor is ismétlődött, a mennyiben a lovag urat pályámmal mindannyiszor lerántva, «tetszés szerint» győztem. Alig hiszem, hogy a bookmakerek a szegény Sir Sagramourra még a legcsekélyebb fogadást is tartották volna.

A harez bírái, kik természetesen Sir Sagramour szekereit tölték, azt határozták, hogy a párbajt — míg ellenfelem ismét magához tér — Sir Lamoral de Galis-sal, utána pedig Sir Galahaddal kell folytatnom. Mit volt mit tennem, elfogadtam a teljesen indokolatlan és jogtalan kihívást. Ámde Sir Lamoral de Galis, utána pedig Sir Galahad szinte oda jutottak, a hova előttek Sir Sagramour, vagyis a homokba, melyen őket

A következő percben Sir Lancelot a porban hevert...

aztán a nézők nagy gyönyörűségére végig hurcoltam.

No, de már ezt a kudarcot Arthur király lovagjai nem bírták el. Hogyan, egy jött-ment idegen, kinek öseit senki sem ismerte, kinek czimerét csak Angliában állították össze, ez csúffá teszi a világ legnemesebb, legvittezebb, — Arthur király lovagjait! Az nem lehet! Ezt a kudarcot meg kell torolni, hadd álljon ki a gyepre maga a nagy Sir Lancelot, a hatalmas leghatalmasabbika. Megvallom, hogy magamat ez által némileg megtisztelve éreztem. Ime, ott Arthur, Britannia királya, mellette Guenevere, a világlegbajosabb királynéja, mögöttük egy csomó király és fejedelem, a kerek asztal lovagjai, a kereszténység legvittezebb lovagjai. Már most az utóbbiak a legjobbat, a legvittezebbet közülök küldik ellenem! — Keblemet a büszkeség érzete töltötte meg, s midőn a nagy Sir Lancelot remekművű acél-vértjében lovát sarkantyúba kapta, egy west-hartfordi kis szőke leány jutott eszembe, ki aligha tudja, hogy kedvesének életére a kereszténység legvittezebb és legnagyobb lovagja tör! De azért a pánya ismét megsurrant a levegőben és a következő percben Sir Lancelot háttal a porban hevert, a kit ép úgy meghurcoltam, mint a többi urakat. Óriási taps és éljenzés, kendők lobogtatása, stb.

Alig hogy ámulatomból némileg felocsúda a

kóbor lovagok teljes bukását elvitázhatlan ténynek láttam, a kürt újból megszólalt, mi azt jelezte, hogy egy más lovag akar velem küzdeni. Ki legyen az? E pillanatban a gaz Merlin alakja surrant el mellettem, utána pedig rögtön észrevettem, hogy pályámat valaki ellopta, ez pedig más nem lehetett, mint Merlin. A kürt ismét megszólalt és Sir Sagramour, kinek ruhájáról a port és sarat tisztára lekeféltek, megjelent a porondon. Midőn egymás mellett a szokott módon tisztelegve elhaladtunk, Sir Sagramour azt mondta: «Nézz ide gyáva, ezzel a karddal foglak összepapítani. A lándzsával való átdőfést nem érdemled meg»...

— Nagyon megtisztelve fogom magamat érezni, tisztelt lovag úr, csak hogy kettőn áll a vásár, ezek egyike pedig az ön alázatos szolgája!

Sir Sagramourt elfutotta a méreg, de mivel már a királyi páholy közelébe értünk, a hüvelyéből félig kivont kardját ismét visszatolta.

— Hol van a te különös fegyvered? — kérde a király.

— Ellopták, Sire...

— Van-e még egy kéznél?

— Állok elébe — felelé Sir Sagramour dübölt remegő hangon.

— Helyes, nagyon helyes, — mondá Merlin kezeit dörzsölve, — már sok is volt a beszéd-ből. Szólatassa meg Felséged a kürtöt.

A király engedett, a kürt ismét megszólalt, mire mind a ketten ismét szokott helyeinket foglaltuk el. A sok ezer ember mozdulatlanul várta a történéseket, de mindannyiukon meglátszott, hogy az egyenetlen harcra való kihívást méltatlan dolognak tekintik. Végre Sir Sagramour hosszú kardját kirántva felém vágatott.

— Fuss, menekülj! — kiálták az emberek — hisz ez gyilkosság!

Én pedig mozdulatlanul ültem füleit hegyező paripámon. Midőn aztán a vastorony tizenöt lépésnyire lehetett, a nyeregkápáról egy drago-nyos-revolvert rántottam elő. Egy pillanat múlva a lövés eldördült és Sir Sagramour lováról lebukva, átlőtt homlokuk holtan a porban hevert. Az oda futott kíváncsiak megdöbbéssel arról győződtek meg, hogy Sir Sagramour tényleg meghalt, habár testén valami nagyobb seb nem látszott. Azt pedig, hogy a homlokon látszó apró lyuk, melyből alig néhány csepp vér szivárgott ki, az óriás halálát okozta volna, senki sem akarta elhinni. Most a hullát a királyi páholy előtt tették le, hol a király, valamint az udvaroncok az állítólagos csodát megbámulták. Felszóltatták, hogy a csodát magyarázzam meg, de én lovamon, mint valami szobor, mozdulatlanul ülve, azt mondtam:

— Ha ez parancs akar lenni, odamegyek, de uram királyom tudja, hogy a párbaj szabályai szerint addig kell helyemen maradnom, míg csak más valaki velem vívni nem akar.

Egy jó darab ideig vártam, de senki sem jött, ekkor azt mondtam:

— Ha valaki azt hiszi, hogy győzelmem nem igazságos, annak kihívását be nem várva, őt ezennel kihívom.

— Ez lovagias kihívás, — mondá a király — és hozzád méltó. Kit nevezel meg első sorban?

— Senkit sem nevezek meg, én mindnyájukat kihívom. Itt állok, hadd jöjjenek ellenem Anglia valamennyi lovagjai, nem egyenként, hanem tömegesen...

— Micsoda?! — kiáltá egy csomó lovag.

— Önök hallották a kihívást. Fogadják el, mert különben azt mondom, hogy gyáva pimaszok vagytok!

Magától értetődik, hogy az udvarias felhívás hatását nem tévesztette el. Ilyenkor legjobb, ha az ember, mint a játékos, utolsó filléréjét egy kártyára teszi. Ötven esetben a dolog negyvenkilencszer sikerülni szokott. De úgy láttam, hogy az egyszer a helyzet nagyon furesán festett. Nehány percz alatt vagy ötszáz lovag nyeregbe ülve, egyenesen felém rohant. Erre aztán mindkét revolveremet a nyeregkápáról leoldva, a távolságot méregetve, az esélyeket vettem számba.

Puff! Egy nyereg megürült.

Puff — még egy — puff, puff — két lovag pottyant le a lóról.

Igy aztán tizenegy töltényt kilöve, biztosra vehettem, hogy a tizenkettedik ember engem fog megölni, s így oly jól soha sem éreztem magamat, mint mikor azt láttam, hogy a kilencedik lovag lefordulása után a tömegben a páni félelem eszalhatatlan jelei mutatkoznak. Az utolsó esélyt fel kell használnom. Kengyel-

A KIRÁLYI KISÉRET SZÁLLÁSA.

WLASSIUS MINISZTER SZÁLLÁSA.

KÉPEK BUZIÁSRÓL. — Coorna Károly félfotóval.

vasaiban felállva, mindkét revolveremet a tömegre szegeztem.

Egy percznyi habozás után a tömeg futásnak eredt. Enyém lett a diesség. A kóbor lovagok intézménye örökre porba dőlt. A civilizáció korszaka megkezdődött. Nemde elhiszik, hogy magamat oly boldognak éreztem?

És mi lett Merlinből? Hát bizony a szegény fizető ismét kudarcot vallott, de azért némelykor megereszt egy-egy szemfényvesztést a tudományosság látszatának ügyes felhasználásával, s miután az ostoba emberek faja soha sem vész ki, Merlin tovább élődik rajtuk.

A KLONDYKEI ARANYÁSÓKRÓL.

— Egy aranyásó jegyzeteiből. —

Kanada fővárosában, Ottawában, a múlt év január közepe felé terjedt el az a meglepő hír, hogy Alaska félszigeten, Amerika északnyugati szélén, a klondykei völgyben sok, nagyon sok aranyat találtak.

Hogy Alaskában arany lehet, azt mindenki tudta, sőt azt is tudták, hogy az oroszok, kik a félszigetet 1867-ig bírták, a benszült indiánoktól több ízben vásárolták aranyat. Azóta Forty-Mile és Circle-City vidékén leginkább amerikai bányászok telepedtek le, de eleintén csekély sikert arattak. Épen ezért Ottawában a nagy hírt nem is igen hitték el. Ogilvie felügyelő, a Yakenből érkezett jelentés szerzője nem volt bányász, sem geologus, miért is leg-többen az egész dolgot túlzásnak tekintették.

Azonban két hónappal utóbb, a Klondykeban letelepedett bányászoktól a hírt megerősítő levelek érkeztek, sőt mi több, a tavasz beálltával, midőn az utak némileg járhatókká lettek, aranyprórák és természetesen arannyal megrakott emberek érkeztek Ottawába; ezek szerencséje az egész várost felizgatta. Július havában a «Portland» nevű gőzösön 68 bányász érkezett Washingtonba, hat millió frank értékű arannyal, a san-franciskói kikötőbe érkezett negyven bányász pedig közel három millió frank értékű aranyat adott el.

Ezek után az első hír alaposságát kétségbe vonni nem lehetett és bekövetkezett az eszevesztett tódulás azon tartomány felé, a melyben több arany, mint búza terem. Néhány nap alatt a tengerparti városokból, valamint San-Franciskóból, Tasomából és Kitoriából valóságos népvándorlás indult meg észak felé. Az arany-láz legmagasabb fokát érte el. S miután ez a betegség ragályos, elmentem én is Klondykeba.

1896 augusztus 26-án a «Pacific Coast gőzhajó-társaság» «Mexiko» nevű hajóján indultam Klondyke felé.

A földelzeten negyvszáz aranykereső szerencsevadász tolongott. Mindnyájan keveset beszéltek; meglátszott rajtuk, hogy folyton tervezgetnek. Ha beszéltek, a beszéd tárgya mindig csak Klondyke volt. E mellett a következő történet érdekelté őket.

Valami Mac Cormac nevű skót ember már húsz év óta lakott a Klondykehez közeli Yukon folyó partján. Itt-ott talált ugyan aranyat, de az kevés volt, miért is inkább lazac-fogásra adta magát, mely halfaj a Yukonban bőven tenyészik. 1896 június havában Mac Cormac halászatgatva azon helyre ért, hol a Klondyke folyó a Yukonba ömlik. Ekkor a lazacok költözködése még nem kezdődött meg. Ezért emberünk ismét az ásóhoz nyúlt. Két indián volt vele, kikkel a Klondykeba ömlő patakok medrében aranyat keresgél. Egy szép napon Mac Cormac nem csekély ámulattal 3—500 frankot érő termés-aranyat talált. Erre üzent Forty Milesben letelepedett barátjainak, magához hívén őket. Ezeknek a segítségével aztán a Yukonban néhány nap alatt több ezer frankot érő aranyat szedett össze. A dolog hire Forty-Milebe eljutván, három nappal utóbb a város 1500 lakosa közül csak ötven beteges ember maradt otthon, a többi gyalog, szánon, lóháton sietett az ígért földjére. Egyelőre két patak mentén üttök fel sátraikat. Az egyik patakot Bonanza-Creeknek (Szerencse patakja), a másikat El-Dorado-Creek-nek (Arany-pataknak) neveztek el és a partok részeit egymás közt igazságosan felosztották. Ugyanezen időben a Klondyke és a Yukon összefolyásánál valami Ladue János nevű telepítvényes egy sátrából és kunyhókból álló várost (Dawson City) alapított. A következő télen öt vagy hatszáz bányász turkált a világ ez elhagyott és ismeretlen zúgában és néhány hónap alatt óriási vagyont szerzett.

De folytassuk útunkat. Az Admiralty Csizhagoff szigetek mellett elhaladva, Dyea vidékére érünk. Az aranymezőkhöz négy út vezet. A leg-hosszabb út a legbiztosabb. A Szent-Mihály nevű régi orosz telepítvényig vízen mehetünk, onnan gyalog Klondyke felé. A gyalog út járatlan hegyi ösvényeken vezet, oly fáradsággal, mely fölér a Mont-Blanc megmászásával. Kétségtelen, hogy ezt az utat rövid idő múlva vasúti sinekkel fogják megrakni, mely czéllal a kanadai és kolumbiai kormányok a vonalat már tanulmányoztatják is. A mérnökök többnyire amerikai emberek s azt mondják, hogy a vasút rövid idő alatt elkészül, mikor aztán mindenki könnyű szerrel eljuthat Klondykeba.

Dyea! Itt kezdődik az ígért földje. De merre van a kikötő? Itt vagyunk a Lynn-csatorna szélén. A víz egy kis síkságon tünik el, melynek területén itt-ott facsoportok láthatók. A síkságon túl éger s örökös hóval fődött hegyek tűnnek föl. Amott néhány fehér pont látszik; azok Dyea háza. Dyea, valamint a szomszéd Skagway sem nem város, sem nem kikötő, hanem csak szegényes hajóállomás, hol az embernek holmiját taligán, vagy pedig indiánok hátán kell a gőzös fődélzetéről elszállítani. A vendégfogadók tulajdonképen nyomorultvázsón-sátrak, melyekben különféle nagyságú faladák pótolják az asztalokat, székeket és szekrényeket. Egy jövendő milliomas felesége valami kezdetleges tűzhelyen enniválót főz a vendégek számára és egyúttal ügyel, hogy az emberek az étel és ital árát megfizessék. Innen mindenki Klondyke felé iparkodik. Az út eleinte egy

völgyben vezet, melynek oldalát magas sziklák övezik. Az egyre szűkebbé váló ösvényen egy csoport bányász halad előtünk. Majd leroskadnak a teher súlya alatt, melyet hátukon czipelnek. Két asszony valami taliga-féltre felhalmozott ládákon ül; a szekér mögött még egy nő gyalogol, ki néhány hónapos csecsemőjét szoptatja. Most egy bányász következik, ki mint az ó-kor bölcséi, mindenét magával viszi. Abban a nyers bőrből csinált zsákban, melyet háttára kötött, nem sok férhet el. Most a hóba jutottunk. Itt már az előtünk menő bányászok csoportjai lassabban haladnak. Sietni sietnek ugyan, de az út roz és nagy terhet czipelnek; e mellett folyton meredekebbeké válnak az ösvények. A táj festői szépségeivel senki sem törődik. Mindenki csak előre iparkodik. Végre a chikooti szoroson túl vagyunk. Lent a Yukon medencéje terül el. A hegységtől a völgybeli tőig az út még mindig nagyon rozg. Télien mindenütt, jég és hó, nyáron pedig az egész vidék nem egyéb, mint egy óriási pocsolya, melybe az ember térdig süllyed. Az imént említett tő a Lindemann-tava. Ennek partja e pillanatban egy nagy műhely, melynek száz meg száz bányász a helyszínén levágtott fákából csónak-feléket tákol össze, hogy a vizen átjuthasson. Valamint a Chitkoot szorosban, úgy szintén a Yukonban már csak ember veszett el. Végre a bányászokkal s azok ingósaival megrakott talpak és csónakok úgy a hogy átjutnak a túlsó partra és ott a Klondykeban az újonnan épült aranyváros, Dawson City alatt kikötnek. Megérkezünk.

Az újonnan fölfedezett aranybányák a Yukon, Klondyke, Stewart és Indian folyók által képezett négy-szögben vannak. Az ezen folyókba ömlő patakok medrében, négy-hét méter mélységben találják az aranyreget, az úgynevezett «fizető kavicsot». Eddig az aranyaknázás módja a lehető legegyszerűbb. A bányászok a patakok medréből, a sziklaig érő hosszú csatornákat vájnak. A fagyos földet tűzzel engesztelik fel s a csatornából kiásott sarat annak partjára hányják. Negyven-ötven foknyi hidegben dolgozni nem lehet, a tulajdonképeni munkával tavaszig kell várni, mikor aztán az aranyport tartalmazó sarat deszkából készült és vízzel feltöltött vályukba hányják. A nehéz fém a vályú fenekén marad, a sarat pedig a csörgedező víz lemossa. A bányászok azt állítják, hogy ez egyszerű eljárással mintegy 90 százalékat megkapják az iszapban levő aranyat.

A fizető kavics gazdagságáról a következő érdekes esetet beszélk. Valami Berry nevű bányász felesége, ki férjével mindjárt eleinte Klondykeba ment, naponta férje után az általa kimosott földet botjával ismét feltürkálta s abból három hónap alatt 50 ezer frank értékű természetes aranyat s a közt egy burgonya nagyságú darabot szedett össze.

Mickintsoh kormányzó hivatalos jelentésében az 1896-iki aranytermést 15 millióra, az 1897-ikét pedig 50 millióra becsüli. Az aranyhoz a bányászok csak nagy nélkülözések és nehéz munka árán jutnak. Télien indiánok módjára medve- vagy farkasbőrből varrt ruhákban járnak és a sötétség hosszú óráit fából össze-

tákolt s mohával kirakott kunyhókban töltik. az alig három vagy négy óráig tartó napvilágon a földet ássák s a patakok iszapját az árkok szélére hánnyák. A meleg időjárás itt oly hirtelesen áll be, hogy míg tegnap szibériai hideg volt, ma már a Mississippi völgyének hőségét érzik. Az élelmi szerek kevés volta az éghajlat zordonságát még súlyosabbá teszi. A múlt télen éhínségtől tartottak; az élelmi szerek drágasága még tavasszal is folyton megmaradt. Egy font lisztet 6 frankon, egy font szalonnát 10 frankon árultak, egyebet pedig alig lehetett kapni. «Az efféle életmód s élelmi szerek mellett bármely fiatal s erős ember rövid idő alatt megvénuül» — írja egy bányász. — «Azt hiszem, hogy képes lennék egy magam egy hordó gyümölcsöt megenni.» A múlt tavaszon egy ember egy rakomány tojással ment Klondykeba, hol darabját 4 frankon adta el.

Míndezek mellett is az emberek békén tűrnek, nyomorognak, csak hogy minél több aranyat összekaparhassanak. Múlt szeptember óta

területet biztosítsanak maguknak, megnyitották szemeiket s most már nem nagyon nevelik a «tengerentúli ördögök» gyanus találmányait és csodáit, ellenkezőleg, igyekeztek azokat elcsajátítani és hasznukra fordítani.

Több más Kínában méltán feltűnést keltett újítás között nem érdektelen, hogy Pekingben, a birodalom székhelyén, már épül az a nagy európai jellegű palota, mely «nemzetközi intézet» név alatt egészen modern nevelőintézet lesz, valami középfajta az egyetem és akadémia között. Kínában élő európaiak kezdeményezték, de kínai előkelőségek is közreműködtek az intézet létesítésében.

A nemzetközi intézetben mindenek előtt lesz egy nagy könyvtár- és olvasó-terem, melyben nemcsak kínai, de más nemzetek által írt műveket is lehessen tanulmányozni. Másodszor lesz benne állandó múzeum, hol főképp az európai művelődés igazi termékeit mutatják be. Harmadszor lesznek benne szép fogadó-termek Kína különböző részéből jövő előkelőségek

forintba fog kerülni. A kereskedelem, népművelés s egyáltalán a művelődés központját talál itt s a nemzetközi intézet bizonyynyal hatalmas tényező lesz abban, hogy a nyugati művelődés Kínában minél jobban meggyökeresedjék.

EGYVELEG.

* Orosz orvosok. Orvosok dolgában Oroszországban nagyon rosul állnak. A kormányt e részben nem éri ugyan a közömbösség vádjá, de úgy látszik, mintha a baj a közigazgatás hiányaiban rejlenék. Száztíz millió lakosra Oroszországban 18,334 orvos esik, vagyis hatezer emberre egy orvos jut. Sokkal nagyobb a hiány a távolabb eső tartományokban, mint például az arkhangi kormányzóságban, hol 400 ezer emberre csak 14 orvos esik.

* A világ legnagyobb hajója a kettős-csavári «Pennsylvania» gőzös most készült el a belfasti hajógyárban. Hossza 170 méter, szélessége 18 méter. A személyzetén kívül 1450 utas fér el rajta.

JEGENYFA-SOR A FÜRDŐ PARKJÁBAN.

TREFORT SZOBRA A FÜRDŐ PARKJÁBAN.

KÉPEK BUZIÁSRÓL.

a Klondykeba utazó aranykeresők száma folyton emelkedett. Júniusban Dawson városának alig volt 1000 lakosa, s négy hónappal utóbb már a 6000 főt is meghaladta a népesség. Hagyományban a «White Pass» szoros bejáratánál egy nap 3500 utas fordult meg. Hiteles adatok szerint e pillanatban húszezer ember kizárólag aranyosással foglalkozik s jövő nyárra 40—50 ezer bányászt várnak Klondykeba. Mióta Marshall 1848 február havában Kaliforniában az első aranyat találta, nincs rá példa, hogy valamely vidéket az emberek annyira elleptek volna. De ámbár most is sok aranyat találnak, kétségtelen, hogy a valódi gazdag arany-érre még nem akadtak rá. S ha ez bekövetkezik, akkor majd Klondyke helyén egy második San-Francisco vagy Johannesburg fog emelkedni, mely eredetét a szegény Mac Cormaack-nak köszönheti, ki a lazaezek költözködését várva, aranybányára akadt.

A KHINAI NEMZETKÖZI INTÉZET.

A konzervatív szelleméről híres Kínában is megmozdult a föld. Diestelen harczuk a szomszéd japánokkal s még inkább az európai hatalmak újabb gyanus versengései, hogy kínai

részére, kik az európaiakkal érintkezni akarnak. Negyedszer lesznek benne különböző előadó-termek s végül valóságos osztálytermek a felserdült kínai ifjúság számára, kikkel a keresztény művelődés eredményeit az University Extensionok mintájára kurzusokban akarják megismertetni.

A nagyérdékű reformmunkában jellemzően több száz előkelő kínai vesz részt, így a miniszterek egy kivételével, 11 tagja a külügyi hivatalnak, több cenzor és előkelő író s mintegy száz hivatalnok, részben vidékről is. A kezdeményező egy dr. Martin nevű pap volt, ki már 30 év óta elnöke a császári kollegiumnak s tanácsadója a külügyi hivatalnak s e két fontos állásában igen sok előkelő kínai emberrel van szoros baráti viszonyban. Li-Hung-Csang, a híres kancellár, ki pár évvel ezelőtt Európát is beutazta, a vállalat nagy támogatói közé tartozik.

Ily előzmények után érthető meg csak, hogy maguk közt a kínaiak között mintegy 30,000 főt évi tagsági díjat tudtak e célra összegyűjteni. A múlt évben egy kis bérházban már meg is kezdtek a működést, most, főképp Amerikában gyűjtött pénz segítségével, már három angol építész dolgozik a bemutatott nagy épületen, mely két szárnyépülettel együtt közel 200,000

* Az álmatlanság. Az észak-amerikai államok kormányának rendeletére egy külön e célra összeállított bizottság gondos és szigorú megfigyelések alapján azt konstata, hogy egészséges, — szervi szívójában nem szenvedő — emberek az álmatlanságot legfeljebb két napig bírják el. Ezen az időn túl az álmatlanság nagy veszélyvel jár, miért is biztosra vehető, hogy az éjjeli munka folytatását nagyon meg fogják érezni.

* Új mentőv. A «Bourgogne» postahajó elmerülése óta Robert francia iparos egy oly mentőövet mutatott be a tengerészeti miniszternek, mely az ember elmerülését minden körülmények közt megakadályozza. Az új mentőv alakja a mostaniaktól teljesen eltér, a mennyiben a Robert-féle készülék egy kis mellényhez hasonlít, s így a vízbe esettnek szabad mozgását meg nem akadályozza. A készülék súlya 3 gramm.

* Az aduai csata után Menelik király az olaszok soraiban harczolt és hadifogságba került askari-négereket iszonyuan megkínosította. Ugyanis minden egyes askari-négernek jobb kezét és bal lábát vágatta le, mely büntetéssel a régi Egyiptomban a tolvajokat szokták volt megfenyíteni, csak hogy az utóbbiak megcsontított végtagjaikat — a vérzés megállítására — forró olajba vagy vajba mártathatták. Ezt Menelik nem engedte meg s így 1500 askari közül alig 500 maradt életben.

* A legelő 16 tisztán szaglás után keresi élelmét, s ezért a vak lovak is képesek veszély nélkül legelni.

HONTERUS JÁNOS SZOBRA BRASSÓBAN.

Folyó évi május hó 12-én elhatározta Brassó megye közgyűlése, hogy Honterus Jánosnak, a XVI. század egyik kitűnő tudósának, Erdély első reformátorának s az első erdélyi könyvnyomda alapítójának szobrót állít. A szobor azóta elkészült s a minap leplezték le Brassóban. A szobrót, Harro Magnussen német szobrász művét, képbeművészt is bemutatjuk lapunk mai számában s egyszersem röviden ismertetjük Honterus munkáját is.

A mohácsi vész után lépett föl Brassó városában Honterus János, alapítóját vette egy addig ismeretlen szellemi életnek, mely a bekövetkezett török uralom szomorú éve alatt nem engedte, hogy az országnak legalább ebben a kis részében kialakuljon a művelődés fátylaja.

Honterus Brassóban 1498-ban született. Családjáról biztos adataink nincsenek; hogy kik voltak szülei és hogy Honterus minő nevelésben részesült, csak sejtethjük. Valószínű, hogy atyja timár volt és hogy ő a brassói iskolában tanult. 1515—1520 között elhagyta szülővárosát és külföldre ment, legelőször Bécsbe, a hol a szabadművészetek mestere lett. Ezen időben jelent meg első irodalmi dolgozatai, még pedig Krakóban egy latin nyelvtana és egy világleírása.

Baselben jelent meg tőle Erdély térképe és egyetemes földrajzának második kiadása. Harminezöt éves korában Honterus visszatért szülővárosába s első gondolata, a melyet meg is valósított, egy könyvnyomda felállítása volt. A nyomdát rajzok és fametszetek előállítására is berendezte.

E nyomda 1535-ben létesült és első volt Erdélyben. Honterus maga 1545-ig mintegy 15 tudományos munkáját nyomatta ki benne. Nevezetesebbek ezek közül: egy latin és egy görög nyelvtan; a logika alapelvei; kivonatok a pandekta-jogból, Szent Agoston műveiből, meg a már említett egyetemes földrajz.

Nem sokára Honterus egy magániskolát is állított föl, a melyben a városi iskolákból kikerült ifjakat tovább oktatta és a felnőttek részére is előadásokat tartott.

1542-ben a hitújítási mozgalom élére állott. Már ekkor sok elégedetlenségre adott okot az egyházi tanítás hiányos volta, a papok botrányos magaviselete, de még inkább némely oly visszasság, a melyek a szász papság különleges jogállásából eredtek. Nagy sérelmet látott Brassó városa különösen abban, hogy az esztergomi érsek, Balázs Ferencz, szabadon akart rendelkezn a papok, templomok és hívek felett, a tized egy részét magának követelte és nem akarta tovább tűrni, hogy az espereseket maguk választhatassák. Mindez beleütközött a szászok régi jogába és a királyi privilégiumokba. Ezek az állapotok nagyon hozzájárultak ahhoz, hogy a szászok örömmel forduljanak a reformáció tanításai felé.

1542-ben adta ki Honterus hitújítási könyvecskéjét, a melyben Brassó és a Barozság híveinek tanácsokat adott a hitújításra és a melyben régi hitök elhagyására s az új tanok követésére szólította fel őket. Munkássága, mely Luther és Melancthon figyelmét is nagy mértékben felkeltette, Martinuzzi György bíborosnak, Erdély akkori vezérő államférfiának is feltűnt, a ki az országgyűlés elé hívatta, hogy felelősségre vonják. Honterus azonban személyesen nem jelent meg, hanem maga helyett egy reformáció védelmére írt könyvet küldött, melyben álláspontját védelmezte.

1544-ben fejeződött be a régi hit-től való elszakadás, a mikor Hon-

Egykoru arczkép után.

HONTERUS JÁNOS.

terust megválasztották Brassóban városi papnak s ráruházták az iskolára való felügyeletet is. Új iskolát alapított és különböző munkákra vetette meg az alapját Brassóban — 600 kötetel, köztük 70 érdekes kézirat. E könyvtár azonban 1689-ben tűzvész martaléka lett s csak 25 kötetet tudtak belőle megmenteni. 1549-ben jún. 23-án érte utól Honterus a halál. Két gyermeke maradt; utolsó utódja 1824-ben halt meg.

Kozmografiai és kartografiai munkái, a melyek között Magyarország első térképe is megjelent, az akkori esztergomi érseknek, a híres humanista Veranceses Antalnak elismerését is kivívták, a ki Honterussal szoros barátságra is lépett.

HONTERUS SZOBRA BRASSÓBAN.

Emlékét maradandóan meg fogják őrizni munkái, úgy szintén a brassói, most is virágzó gimnázium újszervezése s az iskolák számára kidolgozott ama szervezeti szabályzat, a mely még most is egyike a paedagogiai irodalom kiválóbb alkotásainak.

Kupcsay Felicián.

AZ EZREDEVI DISZMENET-KÖRKÉPE.

Az ezredév ünnepélyeinek fényes és megragadó eseményei közt bizonyára a legemlékezetesebb a nagy díszmenet, mely a megyék és városok küldöttségeivel kísérté végig a fővárosban Szent István koronáját a budai királyi lakig, a hol a király és királyi család tagjai várták. A rendkívül festői menetet a fotografiaiak sok helyről fölveve megörökítették. De az egyes részleteket ábrázoló ilyen fölvételek nem képesek a nagy látványról teljes képet és fogalmat nyújtani. E mellett hiányzik belőlük a szín és az utak mellékeit ellepő roppant néptömeg, mely oly érdekes kiegészítője volt a közel két óráig tartott nagy látványosságnak.

Az 1896-iki hódoló díszmenetnek a késő időkre való megörökítésére sokféle terv merült föl. Az első, melyet végrehajtottunk, az a nagy körkép, melyről már szölvünk. Festette több jónévű művész, kik még az események élénk hatása alatt és a résztvevő személyiségek és hatóságok előzékeny segítségével állították össze a pompás jelenetek egyes részleteit és személyeit.

A nagy körkép tervezője és a festésben intézője Eisenhut Ferencz, ismert nevű jeles művészünk. De ily művészi munka terjedelme és különböző természetű részei a művészet többféle eszközeit kívánják meg. A művészetnek egészen más terén otthonos az a festő, a ki alakokat, történeti eseményeket vagy népies jeleneteket fest; más az a festő, a ki lovascsapatok délezésgét fejezi ki, vagy a ki a tájképekben adja a természet hangulatát, avagy az építészeti hatásokat tolmácsolja esetével. Ez a körkép is több művészt foglalkoztatott.

Ezek közt legnagyobb rész Márk Lajosnak jutott, hogy a nagy körmenetben résztvevők arczképét elkészítse. A fotografia lehetett segítség, de a gépies fölvételek befogadását a művészi be rendezés nem tűrheti meg. Márk az egyes alakokról külön tanulmányfejeket készített, melyeket bele lehessen illeszteni a kép szerkezetébe s melyeken a színek is képviseljék a történelmi hűséget. Több arczképet az élet után festett. Minden esetre érdekes, hogy egy nagy képhez mily különböző erőket kell felhasználni s mennyi részletet szükséges kidolgozni előbb, mielőtt az összhang, mely a végső hatáshoz közre szól, létesülhet.

Márk Lajosnak a körképhez készített arczkép-vázlataiból mutatunk be most egyszerűen többet, mint művészi töredékeket, mint egy művész alkotásaihoz való külön tanulmányokat. Így magokban is érdekesek; külön darab mindenek. Látjuk bennök a művész saját erejét és egyéni sajátosságait, s látjuk, hogy a részletek is mily gonddal készültek.

A lapunk mai számában közlött képek a pompás jelenet szereplőinek arczképei. Köztük Perczel Dezső belügyminiszteré, ki a díszmenetet rendezte és vezette lóháton. Itt van báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter mellképe, igazi katonás kép. Tiszta Kálmán ösz szakállas és pápaszemes arczképe is jellemző. Vaszary, Kolos, bíbornok-prímás szelid arczát is fölismerjük. Lobkowitz herczeg zöldtollas csákója alatt szintén föltalálja a fővárosi ember az ismerős alakot. Wlassics miniszter képe sem tagadhatja el, hogy kit ábrázol. És még sok más

jában most folynak a beiratkozások élénk érdeklődés mellett. Prospektussal készségesen szolgál a tulajdonos. IX. ker. Csarnok-tér, 5. sz. *Beirás díj*: az előkészítő oszt. zenekarra és karénekre 2 frt, a többi oszt. 5 frt. *Tandj*: az előkészítő oszt. havonként 4 frt, a többi oszt. havonként 6 frt. Ennek vagy zenekar egész évre 5 frt.

Az iparművészeti muzeum kiállítása. Az országos iparművészeti muzeum karácsonyi kiállításán a muzeumban ideiglenesen elhelyezett iparművészeti társulat is részt vesz. A társulat felszólít mindenkit, a ki kiállításra részt akar venni, hogy ezt jelentse be minél előbb, mert a bejelentés határideje már ugyanis lejárt szeptember elsején. A kiállítás az alkalommal mutatnak be először teljesen magyar és teljesen modern stílus szobaberendezéseket. A tárgyakat a titkári hivatalban (Üllői út 33. szám alatt) lehet bejelenteni.

Hány ezer embernek rossz a foga! S miért? Mert nem fordít elég gondot azok tisztántartására, pedig hányféle betegség keletkezik a rossz és odvas fogak következtében. Hogy sok bajnak elejét vegyünk, használjuk a fogak tisztításához a bécsi hírneves „Anton J. Czerny” cég legújabb találmányát e téren, az „Osana”-t, mely felülmúlja az eddig ismert fogtisztítószereket. Rendkívül antiszeptikus, conserváló s a mellett kellemes a használat alkalmával, tehát mindent egyesít, a mi a fogakat épségben és tisztán tartja. A meggyőződéshez egyszeri kísérlet elegendő.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: NAGY BÉLA, vikárius, a szigetvári szent-ferenczrendi rendház volt házfőnöke, 58 éves korában, Budapesten. — CSIGHY FERENCZ, király-daróczi ref. lelképászor, 78 éves korában. — TOMKA ÁGOST, nyug. törvény-

széki tanács-titkár, ügyvéd, 69 éves korában, Eperjesen. — DR. MOODY-STUART SÁNDOR, a ki sokáig elnöke volt a skót-bizottságnak, a mely a skót és a magyar református egyház között állandó összeköttetést tartott fenn, 90 éves korában. A magyar teológusok, a kik a skót ösztöndíjakat élvezték, lelkes

támogatójukat veszítették el benne. A fővárosban lelkészkedő dr. Moody Andrew skót pap az elhunytban nagybátyját gyászolja. — SAÁD KÁROLY, Kassa város nyug. főkapitánya Sárdon. — PONGRÁTZ KÁROLY, vasuti tiszt, 35 éves korában, Szabadkán. — KOVÁCS MMÁLY, magánzó, Nagy-Szent-Miklósban, kit még Ferencz császár alatt soroztak be katonának s azóta részt vett valamennyi nevezetesebb háborúban; Kiss Ernő tábornoknak husz évig volt szolgálója s őt volt kivégzésénél is. Holttestét ő vitte el az aradi temetőbe. Az öreg honvéd a Kiss-családtól holta napjáig kegydíjat kapott. — VOJTOVICZ BERTALAN, nyíregyházi építész, 44 éves korában. — BIRÓ PÉTER, államvasuti gépgyári tisztviselő, 64 éves korában, Budapesten. — SCHÖNLEITNER KÁROLY, rajztanár, 45 éves korában, Rimaszombatban. — DR. SZUKITS NÁNDOR, orvos, 68 éves korában, Nagy-Kanizsán; LEDOVÁZKY ARMIN, nagykereskedő, 56 éves korában, ugyanott. — DR. BAUER IGNÁCZ, ügyvéd, takarékpénztári igazg. tag és hitközségi elnök, 46 éves korában, Kun-Szent-Miklósban. — HERGENDS PÁL, ciszterciata-rendi pap és nyug. lelkész, 54 éves korában, Zirczen. — SZONGOR KÁROLY, a magyar testőrség egyik kapitánya, ki előbb a 2-ik huszárezredben szolgált, 38-ik évében, Bécsben, hol önkéntesleg vetett véget életének. — DUSÓCZKY PÁL, jónévű debreczeni orvos, ki gyógyíthatatlan betegsége következtében megmérgezte magát. — PIPPICH KÁROLY, a dunai gőzhajós társaság nyug. kapitánya, 75 éves korában, Budapesten. — GÖSZTRONY BÉLA dr., a közoktatásügyi minisztérium titkára, 39-dik évében, Budapesten.

MATYÉKA KÁROLYNÉ, szül. Lázár Mariska, 30 éves korában, Brassóban. — DR. KRAMER TIVADARNE, szül. Schmidl Olga, a fővárosi társaskörökben ismert fiatal hölgy, 25 éves korában, majnai Frankfurthban, honnan holttestét Budapestre szállították.

HEPP GYŐZŐ (Mosonmegye).

DI ROTH (Sopronmegye).

KÁLLAY ZOLTÁN (Hevesmegye).

MAJOR LÁSZLÓ (Komárommegye).

HERTELENDY GY. (Vas megye).

KORN FŐRABL

UNGÁR LAJOS (Bács-Bodrogmegye).

PERCZEL DEZSŐ.

VASZARY KOLOS.

GRÓF CSÁKY ALBIN.

WLASSICS GYULA.

TISZA KÁLMÁN.

BÁRÓ FEJÉRVÁRY GÉZA.

DÓKUS GYULA (Zemplén megye).

LOBKOWITZ HADITESTPARANCSNOK.

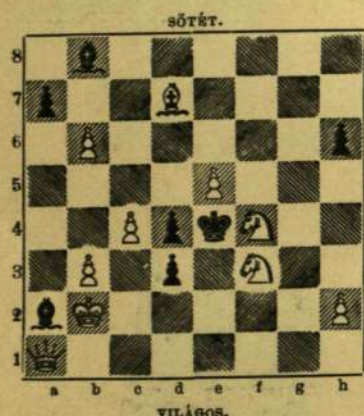
SZLUHA ISTVÁN (Tolna megye).

Szerkesztői mondanivalók.

Temetőben. Csak a rövid sorok sejtetik, hogy vers akar lenni, annyira lapos, rhythmustalan próza. Megátkozni. A második versszakban van erő, szenvedély, de máskülönben a kis vers nem sokat ér, befejezése pedig durva. Fűtűrés az ősi szél. Akaratlan komikum van benne, a mi a komoly hangon tartott versnek halála. Ne tipord el. Az a barna. Szerző, ki más szakban jeles, a költészet terén csak mikévelő, így tehát jobb, ha csak saját kedvelésére, nem a nyilvánosság számára ír. No sirj rózsám. Kedves kis gondolat; csak a kidolgozás ne volna oly gyarló. Sötét éjszaka van. A virrasztó. A legszigorúbb bírálat fölösleges, midőn még a legenyhébb bírálatot sem állják ki a gyarló kísérletek. Reményi Ede emlékezte. A világhírű zenész jobb verset érdemelne.

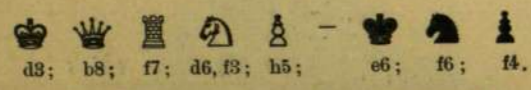
SAKKJÁTÉK.

2077. számú feladvány. Feigl M.-tól.

Világos indul a s negyedik lépésre matot mond.

2078. számú feladvány. Rummel F.-tól.

Világos indul a második lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A Vasárnapi Ujság 33-ik számában közölt képtalány megfejtése: A szabadság, a béke legszebb virága.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Királyi Pál-utca 4. sz.)

Gummiárnk, betegpóliási czikkek sérékötők (összerak F. Bergeránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők Polgar Sándor egyetemi kötszerszámán, Bpest, Erzsébet-körút 50. 6734

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER SAVANYU-KÚT

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — saját gyaráimból —

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás a Lithion-forrás Salvator

CSÁSZÁRFÜRDŐ. A főváros legnagyobb fürdőintéze, több mint 11 hőforrással (27-5-65-5° C.) rendelkezik

A NAGY KRACH! New-York és London az európai szárazföldet személték meg s egy nagy ezüstárnyag indítatva érezték magát egész készletét

nem szélhámoság ezennel nyilvánosan kötelezem magamat arra, hogy ha az aru nem felel meg, kifogás nélkül visszavetném a pénzt. Senki se miazmazzza el a kedveso alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen ajánlatos házassági és alkalmi ajándéknál és jobb hástartások részére.

Tüdő betegségek, idült hurutok és tődvész gyógyítható a teljesen ártalmatlan (örvényesen védett) Glandulen által, mely 0.25 gr. tablettákban tömörítvekből (0.15 Glandulen, 0.30 tejecskor) állítatik elő.

Legjobb és leghirvevebb pipere hölgyor: a La VELOUTINE Különleges Rizapor BISMUTHAL VEGETIV CH. FAY, ILLATSERÉSZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Megváltó gyógyszerháza Puj, Erdély Hunyadmegye. Ha szereti gyermekét, használja a kitünőnek elismert Kárpáti egészségi gyermek-tápkávé.

OSAN Legjobb a szájnak és fogoknak. ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

EPILEPSZIA. (Nyavalytörés, nehézkór.) Biztos gyógyszer az „Antiepileptique de Liège” által az idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjaink gyógyíthatatlannak tartott epilepsziából.

Régiségek: Antik butorok, bronce-órák, melissen és Alt-Wien porcellán, antik ókszerkek, nipek, kepek és bronce-csillárók most olcsón kaphatók!

Érdekes tudnivaló Hölgyek részére, hogy a Sihalcsky arzenoés és mosdóvíze az arzenb kóros elváltozásánál, különösen szeplo, májfoltt, pörzsének ellen a leghatásosabb szer.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és arnyalában stb).

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, Kerepesti-út 63. sz. I. em.

Institut Delessert. E nyelvtanító magánintézetben, mely 1864-ben alapított, fiatal emberek egy év alatt 3 nyelvet alaposan megtanulhatnak.

Torony-óra-gyár 7615 Mátyás Károly L. utca. Müller János Budapest VII., Kazinczy-utca 3. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE. 7616 Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Szépség és egészség. Kerünk főnyavalyja az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a világhírű Serail arzenoéschöz, mely nemesek elavolt mindenféle bírtintásmagot, hanem az arzenböt váltító fészé, tisztává és fűvé teszi.

FÖLDESZ L. puska műves BUDAPEST, Muzeum-körút 3. SZ. Kétesövű Lefauchaux vadászfegyver 15 frt, kétesövű Lancaster hosszú kulcsal 18 frt 50 kr, kétesövű Lancaster kakas közötti kulcsal 23 frt 50 kr, kétesövű Lancaster kakas közötti kulcsal 23 frt 50 kr, kétesövű Lancaster Pieper-féle 34 frt, kétesövű Lancaster Pieper-féle finom patkószeg damaszt csővel 48 frt, Greener rendszerű kétesövű Lancaster finom damaszt csővel 55 frt. — Régi fegyverek újakkal kicseréltenek. — Az összes vadászczikkek, fegyverek és revolverekről szóló illusztrált árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm.

ÉRTESITVÉNY. A budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára az 1898. évi január hó 1-től terjedő szükségletként egyelőre 10,925 métermázsza rozs és 23,300 métermázsza zab kereskedelmi szokványok alapján fog bevásároltatni.

Table with columns: Raktárba, November, December, Január, Jegyzet. Rows: Rozs, Zab, Összesen.

Az 1. számú élelmezési főraktár a «Laposdűlő», a 2. számú pedig a II. kerületi retek-utcában van. A rozs és zabnak raktárszerű minőségűnek és idei termésűnek kell lennie. Az előlái ajánlatok 1898. évi szeptember hó 27-én levelekben legálabb tízenegynapi ímpegnőt tartalmazva, 50 kros blyeggel ellátva, legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztonságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyújthatók be.

Az ajánlatok lepecsételve s a borítékban: «Szállítási ajánlat rozs és zab» jelzettel felirattal ellátva legkésőbb be kell juttatni a katonai élelmezési raktárakhoz. A feljuttatott csomagok beszállítására néve a katonai élelmezési raktárakhoz küldött kereskedelmi szokás szerint eszközöltetendő vételreklám az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi szeptember 1-én hivatalosan kiállított és a hadbiztonságánál betekinthető szokvány-fizetben foglalt határozványokon kívül, még a következők: 1. Az átadás elvileg a kincstári raktárakban eszközöltetik.

Minden gyomorbeteg igyék Klösterle savanyúvizet gyógyforrás Karlsbad mellett. Főraktár Magyarorszag részére BUDAPESTEN, 7817 VI., Nagymező-utca 25.

A női szépség

emelőserg, tökéletesítőre és szentárásra legkitűnőbb teljesítményű, vegyészeti és színesanyagokból készült

Margit Crème

Rövid idő alatt szűnnet szeptől, májfolttól, pattanástól, bőrráktól (mitesszer) és minden más bőrbajtól. Kiműti a pórpontokat és himióhelyeket, még koros események is öde bájos arczot kölcsönöz. Ár: 50 kr., nagy 1 forint

Készítő FÖLDES gyógyszer-tára, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz. Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapesten, Király-utca 12.

LOHSE világhírű különlegességei a bőr ápolására.

EAU DE LYS DE LOHSE.

Hatvan év óta felülmulhatatlan mint legkitűnőbb bőrvíz a tökéletes ifjú üdőség megtartására, valamint a nyári szeplő, napstítség, pirosság, sárga foltok és az arcz minden tisztálanságának biztos eltávolítására fehérbőrt és rózsaszínben szőkéknek, sárgában barnáknak. LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkitűnőbb tolette-szappan, árja 80 kr., rózsaszín 1 frt.

Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszer-tárában és jobb illatszer-üzletben. 7467

6 arany, 18 ezüst érem; 30 dísz- és előismerő oklevél.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak. Egy üveg ára 1 frt 40 kr. 35 év óta használják udvari istállóban, nagyobb katonai és polgári istállóban, nagyobb megrőltek előtt erősítőszert, ilyenek után az erő visszaszerzésére; továbbá rándulásoknál, az izmok merevsége esetén víz és lovakat a trainingben erőpróbákra készíti. Valódi minőségben csak fent látható védjegy-gyel ellátva kapható Ausztria és Magyarország összes gyógyszer-táráiban és drogueriáiban. Főraktár: Kwizda Ferencz János.

VALÓDI

Advertisement for Kathreiner-féle Kneipp malátákévé gyáral, Bécs-München. Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

„A világ legjobb sámfája“

FÖLDVARY IMRE

férfi divat és fehérnemű raktárában. párja frt 1.50 Budapest, IV., Korösnaherzeg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7797

60 százalék tápanyag.

100 rész Van Houten kakaóban több mint 60 százalék tényleges tápanyag van, tehát oly arány, melyet megközelítőleg sem ér el tej-, kenyér-, burgonya stb. Ehhez járul még, hogy a Van Houten kakaó sajátos összetétele folytán könnyen emészthető és még állandóan élvezve is mindig izlik. Ezek az előnyök a Van Houten kakaót kiválóan egészséges itallá teszik, a melynek használata mindennapra ajánlatos.

7712 KESSLER-féle

MAGDA-HAJKENŐCS

dermatológiai-terapeutikus alapon nyugtató összetételűnél fogva az elismert legjobb szer korpa ellen, ugyintén hajkihullás ellen. Magda-hajkenőcs több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést előmozdítja és mint kitűnő óvszer a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyermekeknek is használatra legjobban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. 7587 Főzetküldési raktár: KESSLER REZSŐ-nél gyógyszerész Gyertyámos, (Torontál vármegye).

Haj-fiatalító

Herm. Jahnke berlini híres vegyész találmánya. A haj-fiatalító nem festi a haját, hanem a fiatalág eredeti és üde hajszínét helyreállítja, a vörös haját barnítja. — Egy üveg ára 2 frt 40 kr. postával bérmentve, a pénz előleges böküldése mellett 2 frt 75 kr. Hozzávaló Brillantino 1 üveg ára 60 kr. postán bérmentve 80 kr. Budapesti főraktár: EGGER-féle gyógyszer-tár, Váci-utca 17. és a Török-féle gyógytár. 7811

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló diszfelvonulás.

Oriási körkép. Festette EISENHUT FERENCZ. Látható Városliget Andrassy-út végén a magyar körkép-társaság palotájában reggel 9 órától esti 7 óráig. Belépő díj 50 kr. — Gyermekek és katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

A Franklin-Társulat nyomtatva. (Budapesten IV., Egyetem-utca 4.)

Menyasszonyi selyemkelmék

fehér, fekete és színesek, a jó viselhetőségért jótálló levéllel. Közvetlen elárúsítás igazi árakon magánosok részére portó- és vámmentesen a házhoz szállítva. Ezer meg ezer előismerő irat. Melyik színből óhajti Ön minát?

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

királyi szállitok selyemkelmé-gyárak szövetségének Zúrich. 7792

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségél, a torok és légzési szervek működési zavaránál Egger biztos hatású

MELLPASZTILLAI

veendő. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúknak bizonyultak. Egger Szóda-Pasztillái. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszer-tárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon: „Nádor“-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,

legjobbnek ismert arczszépítő a világon.

Ezen arczcrème a legrovidebb idő alatt ellárolja az arczról minden bőrtisztítást, a m. szepők, pórpontok, mitesszer stb. s azt hófehérré és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely 70 kr., két tégely 120 kr., három tégely 180 kr. — Királynő-hőgygyor fehér, rózsás és crème szímben 1 doboz 70 krajnár. Szétküldési főraktár: 7721 Temesvári József gyógyszer-tára Zombor, Jókai-tér 2. Budapestben Török József gyógyszer-tárban, Király-utca 12. sz.

Vérszegények és lábbadozók

Serravallo Chinabort

Készítő Serravallo gyógyszerész Triesztben. Pompás itat, a miért a gyermekek is igen szívesen isszák. Sokszor kitűntették, Minden gyógyszer-tárban kaphni.

Csak 4 1/2 forintért

RUG SCHUSTER harmonikakészítő és hangszer-kereskedés Graslitz. 7305 Scéthildás utánvétellel. Kicsérelés megengedve. — Ismételtadók magas jutalékokat kapnak.

37. SZÁM. 1898. BUDAPEST, SZEPTEMBER 11. 45. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltevések: VASÁRNAPI UJSÁG 4 évig 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 4 évig 8 frt félre — 4. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK 4 évig 5. — 2.50 Külföldi előfizetőknek a postaiak meghatározott viteldij is csatolandó.

A FÖRENDIHÁZ ÚJ ELNÖKEI.

Az ORSZÁGGYŰLÉSNEK e nyári elnapolása alkal-mával a főrendiház a nélkül osztolt szét, hogy Tóth Vilmos halálával megüresedett elnöki székbe lett volna töltve. A szeptember 6-ikáig terjedt hosszú szünet idejét azonban a kormány arra is felhasználta, hogy e fontos közjogi méltóságra megkeresse és kinevezésre ő felségének föl is terjeszse az alkalmas férfit. Megtalálta ezt gróf Károlyi Tibor személyében, a ki mint a magyar főúri osztálynak egyik «félelem és gáncs nélküli» tagja, az utóbbi évek alatt már különben is egyik érdemes alelnöke volt a főrendiháznak.

A most megnyitott új ülészak első napján olvastatott föl a főrendiházban az a királyi leirat, mely gróf Károlyi Tibornak elnökké való kinevezetését hivatalosan tudtúl megjelentetést, mért e nagyfontosságú kinevezés ténye már köztudomású volt s teljes megelégedéssel fogadtatott országszerte, úgy ismervén az új elnököt mindenki, mint a kibén a legkiválóbb férfiúi tulajdonok nagy műveltséggel, a buzgó vallásosság szabadelvű gondolkozással, a kifogástalan hazafisággal, a trón iránt való törhetetlen hűséggel, s a nyájas szeretetreméltóság a szókimondás bátorságával egyesülnek. Ezekhez véve kipróbált tapintatosságát és munkaerejét, bizvást remélhető, hogy gróf Károlyi Tibor méltó utódja lesz Majláth György, Szögyény László, báró Sennyey Pál, báró Vay Miklós, Szilágyi József és Tóth Vilmos jeles elődeinek. Elődei már elnöki teendőik megkezdése előtt mind tevékeny részt vettek a politikai hatalom gyakorlásában s államférfiúi szereplésüknek mintegy befejező jutalmául nyerték el a főrendiházi elnökséget, mely, a mióta a parlamenti kormányrendszer szelleméhez képest

a képviselőház lett a politikai küzdelmek és harcok fő színterévé, inkább nyugalmas méltóság, mint vezérlő és intéző állás, noha közjogi és törvényhozási fontossága így is kétség-telen. Gróf Károlyi Tibor az első, a ki nagyobb politikai múltat nem visz magával elnöki szé-

Koller utódi fényképe után. GRÓF KÁROLYI TIBOR, A FÖRENDIHÁZ ÚJ ELNÖKE.

kébe, s a ki nem tisztes nyugalomba lép, midőn e fényes állásában működését megkezdi. Ez azonban nem azért van, mintha nagyobb politikai föladatak teljesítésére akár tehetsége, akár készütsége hiányzott volna, hanem mivel gróf Károlyi Tibort egyéni hajlamai mindenkor inkább a csendes, zajtalan munkához vontatták s lelkiületének eszményies törekvései nagyobb kielégítést találtak a szellemi tevékenységben, mint a politikai küzdelmeknek sokszor díszetlen harczaiban. Mindazáltal a közélet szép és hasznos teendőiből elég bőven kivette a maga részét. Épen húsz éve, hogy a törvényhozásnak munkás tagja. Előbb képviselő volt, utóbb főrendiházi tagságát foglalta el, majd alelnök lett s ez utóbbi működésének emlékezetes mozzanatául jegyezhető föl az, hogy az országgyűlésnek ezredévi disszülését is ő nyitotta meg mint társelnök az új országházban. De törvényhozói működése mellett sok és sokféle érdemet szerzett a nemzeti közművelődés hathatós munkálásában, a tudomány és irodalom tevékeny támogatásában, a művészetek gyámolításában s minden közhasznú társadalmi törekvés lelkes fölkarolásában, szóval mindenütt, a haza a nemzettel való együttérzését tanúsíthatta. Fölemlíthetjük azt is, hogy Szilágyi Dezsővel együtt jelen volt ez év tavaszán a Vigadó nagytermében tartott azon lelkes ünnepélyen, melyet a hazafiak 1848 márczius 15-ikének emlékére rendeztek. S ott volt nem tüntetésből, hanem hazafiságból, melynek őszintesége és tisztasága az ő lelkeben semmi más érzellemmel vagy érdekekkel össze nem tüközik.

Igen nevezetes és közgazdasági tekintetben a jövőre is messze kiható fontosságú munkásságot fejtett ki gróf Károlyi Tibor az alföldi folyók szabályozásánál, mint szabályozó-társulati elnök. Nagy részt az ő buzgólkodásának és kitartó